

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(Iózsef főherceg-ut.)
Sürgönycím Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Harc a háboru ellen.

Írta: Frank B. Kellog, az Északamerikai Egyesült Államok külügyi államtitkára.

A legutóbbi hónapok alatt volt alkalmam az Egyesült-Államok kormánya nevében oly tárgyalásokat vezetni, melyek a világbéke nagy eseményének előmozdítását tűzték célul. A népeknek és kormányoknak sohasem fűződött nagyobb érdeke ez eszmény megvalósításához, mint abban a korszakban, melyben most élünk. A világháború óta, mely anynyi millió ember halálát követelte meg s Európa legnagyobb részét kétségbeesésbe döntötte s mely ugy a semleges, mint a hadviselő államokat irtózáttal töltötte el és veszedelembé sodorta, az államférfiak és népek fokozott mértékben foglalkoztak azzal a tervvel, hogy megelőzhessék az ehhez hasonló csapás megismétlődését. Havannában az Egyesült-Államok s husz más amerikai állam, melyek közül tizenhat tagja a népszövetségnek, csak nemrég is formális nyilatkozatban adtak kifejezést a háboru, mint a nemzeti politika eszköze iránt való megvetésüknek s elhatározták, hogy konferenciát hívnak össze, melynek az lesz a feladata, hogy megfelelő szerződéseket készítsenek el a kötelező választott bírások érdekében. Az Egyesült-Államok kormánya nem fogja kivonni magát semmi olyan természetű mozgalomból, mely a világbéke megszilárdítását tűzi ki céljául. Azok a tárgyalások, melyeket nemrég folytattam, ennek a kormánynak a főbből az elhatározásából fakadtak, hogy megvalósítsa ezt az ideált. Ezeknek a tárgyalásoknak kétféle természetű volt, mert egyrészt új választottbírósági szerződéseket elkészítésével foglalkoztak, melyeknek rendeltetése, pótolni az ugynevezett Root-féle szerződéseket (melyeknek egy-néhánya az idén lejár), másrészt tizenhat hónapban foglalkozni azzal a háboruellenes paktummal, melyre nézve Briand ur tett nekem javaslatot. Mindenekelőtt tisztába kell jönni azzal, hogy az a választottbírósági szerződés, melyet néhány hónappal ezelőtt Franciaországgal együtt írtunk alá, a legkisebb mértékben sincs összefüggésben a Briand ur által megpendített szerződéssel, mely elveti a háboru s lemond róla, mint a nemzeti politika eszközéről. Igaz, hogy a választottbírósági szerződés bevezetése kifejté, hogy Franciaország és az Egyesült-Államok „példaadásukkal” készek kölcsönös vonatkozásaikban nemcsak kifejezést adni a háboru, mint a nemzeti politika eszköze iránt való megvetésüknek, hanem készek egyszersmind siettetni is annak az időpontnak elkövetkezését, mikor a nemzetközi intézményeknek a nemzetközi ellentétek békés kiegyenlítése érdekében való tökéletesítése örök időre kiküszöböli a világ hatalmai közt való háboru lehetőségét. Amde a bevezetés nem kötelező része egy szerződésnek. Ha ki akarjuk küszöbölni a háboru, a cél külön szerződéssel kell elérni, mely ünnepélyesen kötelezi a szerződő feleket arra, hogy sohasem folyamodnak egymással szemben a hadviselés eszközehez.

Magát a választottbírósági szerződést óriási haladásnak tekintem minden megelőzőjével szemben. Néhány nagy állam kormányával s nemrég Lengyelország, Ausztria és Csehszlovákia kormányaival máris kötöttem választottbírósági szerződést egy oly

szerződéstervezet alapján, melyet múlt év decemberében terjesztettem Franciaország elé s minden kormánynak, mely erre vonatkozólag kérdéssel fordult hozzám, kijelentettem, hogy készségesen kötök velük a februárban Franciaországban aláírt szerződéshez hasonló szerződést. Ha ny kétoldalú szerződések nagy számmal jönnek létre az Egyesült-Államok és a világ többi nemzete közt, úgy képelem, hatóság gépezetre teszünk szert általuk a jogilag eldöntendő viszályok tekintetében. Azt hiszem, el kell ismernünk, hogy amíg a világ külön-külön szuverén nemzetekből áll, csak azokat a kérdéseket lehet választottbírósági eljárás útján elintézni, melyeket természetükénél fogva jogilag s a törvény vagy az igazság elismert szabályainak alkalmazásával lehet elintézni. Politikai vitás kérdéseket, a mennyiben azzal fenyegetnek, hogy ellenségeskedést idéznek fel, más eszközökkel kell elintézni, tesszem békítéssel, amikor pártatlan kísérletet kell tenni arra nézve, hogy az ellentétes álláspontokat kiegyenlítsék, anélkül, hogy okvetlenül meg kellene állapítani, hogy az egymással szemközt álló felek egyikének nincs igaza.

Van még egyféle szerződés, melyet a háboru elkerülése végett köthetnek s melyben a szerződő felek kifejezetten kötelezik magukat, hogy nem folyamodnak a háboru eszközeihez.

1927. június 20-án kell jegyzékében Briand ur az Egyesült-Államoknak oly kétoldalú szerződés megkötését ajánlotta, melynek következtében Franciaország és az Egyesült-Áll-

amok megegyeznének abban, hogy lemondanak a háboruról, mint a nemzeti politika eszközéről. Hozzájárultam Briand urnak ahhoz az indítványához, hogy vessük el minden formájában a háboru, mint a nemzeti politika eszközt, de javasoltam, hogy ez ne csak Franciaország és az Egyesült-Államok közt kötendő kétoldalú szerződésben érvényesüljön, hanem hogy hasonló értékű sokoldalú szerződés köttessék a világ legfontosabb hatalmai közt, amelyhez minden nemzet csatlakozhatnék s ígyképen az egész világ részese lehetne egy oly megegyezés áldásainak, melynek megkötésére eredetileg csak Franciaország és az Egyesült-Államok gondoltak.

Különböző tárgyalások során eljutottunk ama szerződés megszövegezéséhez, amelyet augusztus 27-én írtunk alá Párisban. Ez az új szerződés tizenhat állam támogatásával lép életbe s ezek közt lesz, Oroszország kivételével, a világnak minden nagy hatalmasága. Nem árnítom magam azzal a reménnyel, hogy választottbírósági s barátsági szerződések, sőt akár olyanok is, melyek kifejezetten kimondják a háboruról, mint a nemzeti politika eszközéről való lemondást, biztos garanciát szolgáltatnak azokkal a konfliktusokkal szemben, melyek korszakonként megismétlődnek a nemzetek közt a világtörténelem kezdetétől fogva. A szerződéseken kívül szükség van a világ lelkiismeretére is.

Nem vagyok elvakult és nem mondom azt, hogy felvirradt a világbéke korszaka, de feltétlenül vallom azt a nézetet: a világ a nemzetközi viszályok békés elintézése útján óriási haladásra hivatkozhatik s hogy a népek egyek abban a kívánságban, hogy törvényszerűen vessék meg a háboru kiküszöbölésének alapjait.

Politikai tömeggyilkosság Bulgáriában.

A Protogerov-csoport tizenöt emberét lemészárolták, kettőt halálra kínoztak a Mihajlov-pártiak. — Bukás előtt a bolgár kormány. Athidalhatatlan ellentétek a külügy- és belügyminiszter között.

Szófiából jelentik: A macedón forradalmi szervezet két pártja, a Protogerov-csoport és a Mihajlov-csoport között néhány nappal ezelőtt véres összeütközés támadt. A Protogerov-pártiak a Mesta-folyó völgyében propagandakörutakat rendeztek, amelyben bolgár Macedónia lakossága között híveket igyekeztek toborozni. A velük szembenálló macedón forradalmi csoport vezére, Mihajlov embereivel megleste őket a Rodope-hegységtől délre, Obidin és Filipovo között. A Protogerov-csoport tizenöt emberét rögtön lemészárolták, kettőt pedig hosszabb kínzások után öltek meg.

A Protogerov-csoport vezérei Szófiába menekültek, ahol valóságos testőrséggel vették körül magukat és semmiféle idegen látogatót nem fogadnak, mert attól tartanak, hogy megölik őket. Néhányan, minthogy életüket nem látják biztonságban, külföldre utaztak.

Szófiából jelentik: Az angol-francia demars hullámai még mindig nem üttek le és a kormány tagjai között annyira kiéleződtek az ellentétek, hogy számolni kell a kormány közeli bukásával.

Burov külügyminiszter és Vukov hadügyminiszter között az ellentétek áthidalhatatlannak, mert a hadügyminiszter összekötterést tart fenn a macedón szervezetekkel és ezzel a

bolgár külpolitika sikertelenségére van kárhóztatva.

Vasárnap a Demokratski Sgovor-párt 70 képviselője felkereste Ljacev miniszterelnököt és arra kérte, hogy ne teljesítse Burov követeléseit, viszont Burov megfenyegette a kormányt, hogy párthiveivel együtt kilép a Demokratski Sgovorból, ha Vukov hadügyminisztert nem menesztik.

A külügyminiszter tisztában van azzal, hogy a jelenlegi kormány nem kaphat kölcsönt a külföldtől és ezért erélyesen követeli a kormány rekonstrukcióját.

Molov pénzügyminiszter vasárnap délelőtt Genfben utazott a bolgár kormány népszövetségi delegációjával, hogy ott a Népszövetség ülésénél alatt összekötterést keressen a világ pénzügyi köreivel a kölcsön érdekében. A kölcsönt azonban Bulgária mindaddig nem kaphatja meg, amíg az angol-francia demars kívánságainak eleget nem tesz.

— Bratianu kormányelnök szeptember első napjaiban tér haza. Royati távirat szerint Bratianu Vintila augusztus 31-én utazik el Royathól. A miniszterelnök az olasz Rivierára megy, ahol találkozik Titulescuval és közli vele a legutóbbi berlini jelentéseket.

Szendrey Mihály benyújtotta koncesszióját a városhoz.

Az interimár-bizottság esütörtökön tárgyalja a színházberlet ügyét. — Szeptember elsőjéig megalakul az arad-temesvári színházszövetség.

(Arad, augusztus 29.) Szendrey Mihály volt aradi színházigazgató ma délelőtt megjelent a városházán és benyújtotta koncessziójának közjegyzői másolatát. A fontos okmány másolata azonban Popa Constantin városi kultúrtaácsnokhoz került, aki holnap, csütörtökön az interimár bizottság elé viszi az aradi színház bérbeadásának ügyét. Az interimár bizottság minden bizonnyal Szendreynek adja oda a színházat, mert hiszen addig is csak azért nem döntött ebben a kérdésben, mivel Szendrey kérvénye mellől hiányzott a koncesszió.

Munkatársunk egyébként ma beszélgetett Szendrey Mihállyal, az aradi színház designált igazgatójával, aki megszokott kávéházi törzsasztalánál ült és szóbanal merengett a messzeségbe. Pedig köröskörül nem volt semmi különös látnivaló, csak mérhetetlen por, rojva futkározó autók, tenniszre és teniszről, strandra és strandról igyekvő harisnyanélküli, bronzos leányzók, lefetyelős úszónakompánliák... hétköznapi aradi kép... és ezenfelül irgalmatlan kánikula.

— Hallottuk, hogy direktor úr beadta koncesszióját a városhoz — mondottuk, — így hát a szervezkedés iránt szeretnénk érdeklődni.

— Most kezdek majd hozzá — felelte Szendrey — A napokban utra kelek, szétnevezek Erdélyben és megkezdöm a szerződéses tárgyalásokat. Nem lesz az idén nehéz dolog szervezkedni. Annyi színház van — sajnos, — csak változtatni kell bennük. — Hiszen a jövő szezonban már csak két nagy színházszövetség működni Erdélyben: a kolozsvári, meg az aradi. Arról a tervemről azonban nem mondok le, hogy a tagokat, mielőtt leszerződteném, bemutatom egy újságírókból és a közönség hozzáértőiből alakult bizottság előtt az Újságíróklubban. Így aztán nem lesz protekció a szerződéseseknél. Aki megfelel, tag lesz, aki nem, hát azt nem szerződöztetem.

— Megkezdődik nem sokára a bérletgyűjtés is. Azt hiszem, nem lesz csúszás a közönség. Az idén Kolozsvárról kétszer annyi a bérlet, mint tavaly volt. A műsor is változatos lesz, hisz' sok az új darab. Ugy hallottm, hogy a város javítani akar a színházban és hallottm,

hogy a Kölcsey-Egyesület kebelében színházterelő egyesület alakul. Talán jobban fog sikerülni a szezon, mint a tavalyi.

Elhallgatott és megint merengve nézett

Achmed Zogu veszélyezteti Európa békéjét.

Tiltakoznak Achmed Zogu királysága ellen a Bécsben élő albánok. — Hogyan szerezte meg a trónt a volt szakaszvezető?

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőse ma a „Bashkimi Kombetar“ nevű szervezettől, amely a külföldön élő albánokat egyesíti és alkéseredelt hárcot folytat Achmed Zogu, immár III. Skander bég uralma ellen, a következő közleményt kapta, melyet teljes egészében közlünk az abban foglaltak érdekes volta miatt, anélkül, hogy magunkat tartalmával azonosítanók.

Achmed Zogu királyvá koronázása Mussolini műve, miáltal megerősítette balkáni támadási bázisát. Achmed Zogu készséges szerzőknek bizonyult és az ő révén Mussolini Európa erre részében mindenkor megvalósíthatja tervét. Achmed Zogu nem egyéb Mussolini megvásárolt helyettesénél, aki Albánia gazdasági, politikai és katonai erőit Olaszország rendelkezésére tartja. Mussolini nem sajnálta a pénzt, hogy Achmed Zogu kívánságait kielégítse és a nagyhatalmak előtt szószólója volt Achmed Zogu királyságának. Ezáltal Mussolini a Balkánon olyan gyarmatot biztosított magának, amelyet egyúttal katonai tervének operációs bázisul is felhasználhat. Achmed Zogu megrögzött Albánia alkotmányát, amely megtiltotta, hogy külföldiek Albániában birtokokat vásárolhassanak. Ma azonban már Albánia tekintélyes része gliss tulajdon és az elölészösítést Achmed Zogu odaadón támogatja.

Achmed Zogu uralma azonban nem felel meg a nép akaratának. A kamara, amely Achmed Zogu parancsa szerint dolgozik, nem tekinthető a nép képviselőinek. Az utolsó választásokon a legreményesebb terror ellenére, mindössze a nép 15 százaléka szavazott. Ezt a külföldi hatalmak albániai követel is megállapították. Az utolsó hónapokban Achmed

magá elé, mintha a jövőt kutatta volna a porfelkőben.

— Elsejébe pedig kész akarok letni a taglistával.

Energikusan nézett körül. Most már erélyes és direktos volt, nem merengő. Olyan, mint egy szezonnak készülő színházvezér, aki bizik saját magában és közönségében.

Zogu egy csomó állítólagos összeesküvést fedezett fel és

politikai ellenfeleit részint halálra ítélte, részint börtönbe vetette. Miáltal az egész népet annyira megfélemlítette, hogy teljesen kizárta az ellenzéki mozgalom feltámadását.

A kormányzó hírei a nép hódolatáról nehegyehek hazugságoknál.

Az albán nép undorral fordul el az ilyen üzemektől. Nyomorban van és Achmed Zogut melyen gyűlöli. Nem tud újabb adókat szolgáltatni a „király“ fénylő udvartartásának fenntartására. Megátkozta Achmed Zogut és csakhamar véget fog vetni a rémuralomnak: Mi, külföldön élő albánok kötelességünknek tartjuk Európát figyelmeztetni arra, hogy

Achmed Zogu királysága által nemcsak a Balkán, de egész Európa békéje veszélyeztetve van.

A „Bashkimi Kombetar“ albán nemzeti egyesülés végrehajtó bizottsága nevében: Xh. Bushati ny. miniszter. A. Butina, ny. államtitkár. A. Kilsbura, v. képviselő.

— Segélyt kapnak a ki nem nevezett városi tisztviselők. A város vezetősége körében az a vélemény alakult ki, hogy a városi tisztviselőket, akiknek előléptetését és ezzel kapcsolatos fizetéseiket — mint azt megirtuk — nem engedélyezte a legfelsőbb közigazgatási tanács, valamiképen segélyezni kellene. addig is, míg ügyük végleges elintézését nem nyer. Az a terv, hogy a városi tisztviselőknél a szükséghez mérten, a közéleti hivatal segélyzsalapjából fognak kölcsönöket kiutalni.

Régi humoros aradi esetek.

Írta: Lits Antal

Néhány kedves, régi humoros esetet mondok el az alábbiakban:

Wagon-Lits.

A régi Fehér keresztkávéházban volt egy törzsasztalunk. A törzsasztal tagjai voltak: dr. Tabakovits György, szegény megboldogult Mikosevits Iván, Szántay Lajos, Szántay Béla, Lamzer János, Tenner László, Tenner Alfréd, Schauer János: szerény magam és még néhány kedves kolléga a társaságuk.

Egy alkalommal új pincét került a kávéházba, aki a mi asztalunkhoz lett beosztva. Szimpatikus, jó fia volt! Eszrevettém, hogy az új pincét, aki különben igen szolgálatkész fiúnak bizonyult, különösen engem tüntet ki udvariasságával és szolgálatkésziségevel. Nekem hozta mindég legelőször a kávé és rám adta fel mindig a legudvariassabbán a kabátomat. Nem tudtam, mi lehet az oka ennek a megkülönböztetett tiszteletnek. Hamarosan kibújt a szeg a zsákjából. A pincét barátom egy alkalommal nagy hajlongások között a következő kérdést intézte hozzám:

— Kérem, szerkesztő úr, tudom azt, hogy a Wagon-Lits önnek nagybátyja, én már két évig dolgoztam a Wagon-Litsben, de a betukkolásom miatt ott kellett hagyni az állásomat, amely nagyon uris és jövedelmező volt.

Miután tudja azt, hogy nekem a nagybátyámnál nagy befolyásom van, eszközöltem ki neki a nagybácsiimtól: a Wagon-Litsből, hogy visszakérülhessem ismét a Wagon-Lits-be.

Engem nagyon megglebejt a dolog és inkább a humoros oldalát néztem az ügynek és megígértem neki, hogy a nagybátyámnál inté-

venálni fogok az érdekében és azt mondtam neki, hogy adjon be a Wagon-Lits igazgatóságához egy kérvényt, amelyben hivatkozzon csak remé.

Mit gondoltam kedves olvasóim, mi történt? A pincét kérvényére nyolc nap múlva megjött a válasz, amelyben tudatták vele, hogy pártfogóira való tekintettel, utazzon Bécsbe és foglalja el régi állását.

A pincér nagy hálaalkodva már elutazott. Ugye, régen volt humor!

Mikor a nevelősztrájkol.

Egy Aradon általánosan ismert uticsaládnál egy reggel a jóképű, csinos nevelő nem akart felkelni. A házasszony minden kapacitására dacára sem kelt fel, kijelentve, hogy semmi baja nincs ugyan, de mégsem kel fel. A házúrának gyafus volt a dolog sőt, bement és körlelni kezdte a nevelőt, hogy keljen fel, de a nevelő csak ragaszkodott ahhoz, hogy nem kel fel. Erre elhívták a háztörvöst, mert a család azt gondolta, hogy valami tiltakozó betegség van a nőnek. Csakhamar megjött a háztörvös, aki mindjárt tudakolni kezdte a fiatal hölgyet, hogy miért nem kel fel?

— Doktor úr, kérem, megvallom Önnek őszintén, hogy nincs nekem semmi bajom, én csak sztrájkolok! Ugyanis nyolc hónapja vagyok ennél az uticsaládnál, de még egy krajcár fizetést nem kaptam. Dacára, hogy többször kértem, de mégsem adtak. Így elhatároztam, hogy nem kelek ki az ágyból, hanem sztrájkolni fogok.

Az orvos, miután figyelmesen végighallgatta a kisasszonyt, levette a kabátját, majd a mellényét és már a nadrágra került volna a sar, amikor a nevelő rémülten kérte a dok-

tortól, hogy mit akar, az Isten szerelmére?

— Maga mellé fogok feküdni — felelte az orvos.

— De hogy gondol ilyet?

— Ugy gondolom, hogy én is sztrájkolni fogok, mert én már három éve vagyok háztörvös és még egy vasal sem kaptam.

— Talán így megkapom!

A tambur.

Jó néhány esztendővel ezelőtt történt, abban az időben, amikor még a cirkuszok az Óvár-téren voltak felállítva. A Lódiné-fele hipodrom működött Aradon. Egy alkalommal kávéházi társaságommal elmentünk a hipodromba.

Előadás után betértünk vasorázmú Vaszits bácsihöz, a Vörös ökörbe. Vacsora után jókedvünk kerekedett és csakhamar összebarkóztunk a hipodrom artistáival és artistanőivel. Nagy muri keletkezett az ügyből, amikor úgy hajnal felé megjelenik közöttünk egy kecskeszakállas, vérokkos ur és bemutatkozik, hogy ő a hipodrom házi zenekarának karmestere és felajánlotta zenekarát. Berzasztóan tetszett az ötlet és elhatároztuk, hogy az egész társaság, úgy ahogy van, zenekarral az élünkön kimegyünk a városligetbe. Föl is állt rögtön a társaság, élén Lázár Emillel, az Aradon akkoriban általánosan ismert divatárkereskedővel, aki egy nagy bottal a kezében előment. A nagydob és a cintányér bevágott és a fienet a Bockó-uccában megindult. A hajnal órákban szokatlan volt ez a felvonulás, a házak ablakai kihívtak, s mindenki azt hitte, hogy a katonazenekart masíroztatják.

Mikor a jókedvű menet a zsidótemplomhoz ért, egyszerre csak a szűk utcából két rendőr lép elő és megállítják a menetet. Egy pillan-

Kaufmann Kamill kifogást emelt a vizsgálatot vezető Olariu vezértitkár ellen.

A gépüzemigazgató elfogultsággal vádolja Olariu Istvánt és miniszteri biztos delegálását kéri. — Befejeződött a vizsgálat a gépüzemigazgató fegyelmi ügyében.

(Arad, augusztus 29.) Ma délelőtt a Kaufmann Kamill városi gépüzemi igazgató ellen megindított vizsgálat. Ma délelőtt ugyanis megjelent a vizsgálatot vezető Olariu István városi vezértitkár előtt dr. Angel István volt polgármester, hogy mint az ügy sorrend szerint utolsó tanuja megtegye vallomását. Tegnap ugyanis dr. Robu János interimárbizottsági elnök tette meg vallomását ebben az ügyben és így mivel az összes megnevezett tanukat kihallgatták a vizsgálat véget ért.

A kihallgatások alkalmával elhangzott vallomásokról, mivel azok szigorúan bizalmas jellegűek voltak, nem tájékoztatták a nyilvánosságot. Kiszivárgott hírek szerint a volt polgármester kihallgatása azért vált szükségessé, mivel a megvádolt gépüzemigazgató arra hivatkozott, hogy három kifogásolt esetben dr. Angel István rendelkezései szerint járt el. E három esetre vonatkozóan hallgatták ma ki a volt polgármestert.

A vezértitkár a napokban elkészült jelentésével és javaslatával, úgy hogy legkésőbb kedden döntés végett az interimár-bizottság elé kerül a felfüggesztett városi gépüzemigazgató ügye. Az interimár-bizottság döntését nagy érdeklődés előzi meg.

A Kaufmann Kamill gépüzemigazgató elleni vizsgálat ügyében ma újabb szenzációs fordulat történt. A gépüzemigazgató ugyanis a ma délelőtti

kifogást emelt az ellen, hogy Olariu István vezértitkár vizsgálatot vezethessen le ellene.

A szenzációs fordulat részletei az alábbiak: Kaufmann Kamill gépüzemigazgató már azon az interimárbizottsági ülésen, amelyen a felfüggesztését határozták el, kifogást emelt a vezértitkár delegálása ellen, azon a címen, hogy a vezértitkár ellenséges érülettel viselkedik iránta. Az interimár-bizottság akkoriban biztosította a gépüzemigazgatót, hogy Olariu István a legteljesebb pártatlansággal fogja munkáját végezni. Erre azután a gépüzem-

igazgató belenyugodott a delegálásba.

Ma délelőtt a vezértitkár írásban kihallgatásra idézte magához Kaufmann Kamillt, a ki írásban válaszolt a meghívásra és közölte, hogy nem jelenik meg a vezértitkárnál, mert kifogást nyújtott be vizsgálatát ellen. A kifogásban a gépüzemigazgató elsősorban hivatkozik arra, hogy az eddigi vizsgálat folyamán kétségbevonhatatlanul meggyőződött arról, hogy Olariu István rosszakarattal kezeli ügyét és ilymódon is vezeti le a vizsgálatot. Ezt kívánatra hajlandó bármikor igazolni. Ezenkívül dacára annak, hogy ígéretet tett a vizsgálat gyors befejezésére, már egy hónap óta húzza az ügye elintézését. Végül pedig megállapítja, hogy Olariu István vezértitkár jelenleg szintén fegyelmi vizsgálat alatt áll, amelyben még nem hoztak döntést és így nem vezethet le más ügyében fegyelmi vizsgálatot. Mindezek alapján a gépüzemigazgató kéri fogja az interimár-bizottságot, vonja meg Olariu István delegálását, semmisítse meg az eddigi vizsgálatot és kérje a belügyminisztériumból egy pártatlan miniszteri biztos kiküldését.

Városi körökben feszült érdeklődéssel várják a szenzációs ügy fejleményeit.

Aradi közjegyzők pereskedése.

Bogdan Virgil dr. kinevezését panasszal támadta meg a többi három közjegyző a timisoarai táblánál.

(Arad, augusztus 29.) Megirtuk, hogy az elmúlt napokban az igazságügyminiszter királyi dekrétel dr. Bogdan Virgilt újból kinevezte közjegyzőnek Aradra. A kinevezés ellen, — épen mint a múltban, az első kinevezés következtében — a többi három aradi közjegyző panaszt nyújtott be a timisoarai táblához, mint közgazgatási bírósághoz, amelyben állást foglalt a negyedik közjegyzőség újbóli rendszeresítése ellen, ezuttal is azt hozva fel indokul, hogy miután az eddigi három közjegyzőre csak Aradváros és mindössze négy község jut, a régebben felállított három közjegyzőség egzisztenciája sincs biztosítva, nem-hogy ezt újabb közjegyzőség kreálásával még inkább kétségessé tegyék.

„A délszláv állam vagy újjáalakul, vagy pedig összeomlik.“

Dr. Macek horvát parasztpárti vezér nyilatkozata. — Nagy az elkeseredés Zágrábban a parasztpárt palotájának felgyújtása miatt.

Zágrábból jelentik: A zágrábi merénylet a parasztpárt palotája ellen, nagy elkeseredést váltott ki a horvát politikusok körében. Macek dr., a horvát parasztpárt vezére, tegnap nyilatkozott és kijelentette, hogy a horvát képviselők nem fognak többé visszatérni a centralizáltikus parlamentbe. A horvátok küzdenek Bosznia és Montenegró egyenjogosításáért is és a délszláv állam vagy újjáalakul, vagy pedig összeomlik. Ezután annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a parasztpárt

Az ügyészség elejtette a vádat az aradi erdőigazgatóság közben elhunyt sikkasztójával szemben.

A vizsgálat T. Jolán szerepének tisztázására tovább folyik.

(Arad, augusztus 29.) Amak idején nagy port vert fel Hodagiu Demeternek, az aradi állami erdőigazgatóság tisztviselőjének tragikus botlása. Hodagiu — mint részletesen megirtuk — az elmúlt év végén váratlanul betegeskedni kezdett. A harcúteren szerzett tüdőbaja ujult ki és amikor a szerencsétlen ember a végét közeledni érezte, levelet intézett Pisó János erdőigazgatóhoz, akinek töredelmesen bevallotta, hogy hamis fizetési listák segítségével

MAROSPARTI APOLLO

9-kor

5, 7 és 10-kor

MA, CSÜTÖRTÖKÖN:

MANEGE

Pazar kiállítású cirkusz sláger.

A 16szerepben:

Raimondo von Piel,
Lucie Hoeflich,
Kurt Geron, Mary Johnson.

Jön! Jön!

Férfi a nyeregben.

a nagy Derby letuttatása az Alagi löversenytéren.

Jön! URANIA Jön!

SZOMBATON PREMIER

BENZINÖRÜLET

az autó, szerelem és egyéb csinnyek filmje.

A főszerepben: REGINALD DENNY

A timisoarai tábla közgazgatási bírósága ma foglalkozott a három aradi közjegyző panaszával. A tárgyaláson a panaszosok képviselőjében Pascutiu Silviu dr. jelent meg, aki először is ismertette kollégái álláspontját a negyedik közjegyzőség rendszeresítése kérdésében. Az igazságügyminisztérium képviselőjében dr. Murarescu Vichentie kérte a kereset elutasítását, mivel egy közgazgatási per tárgyát csak valamelyik hatóságának olyan közgazgatási ténykedése képezheti, amelynek következtében valaki jogaiban megrövidül. Ez pedig a jelen esetben nem történt meg, mert az igazságügyminiszter dr. Bogdan Virgil kinevezésével nem sértegte meg a régebbi közjegyzők jogait.

Bogdan Virgil dr. a maga nevében is a kereset elutasítását és egyben azt is kérte, hogy a három közjegyző jövedelmének megállapítása végett a tábla szerezzen be az aradi törvényszéki elnöktől és a pénzügyigazgatóságtól bizonyítványt. A tábla helyt adott dr. Bogdan Virgil indokolt kérésének és a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta, míg az illető hivataloktól a kívánt iratok meg nem érkeznek.

alatt mindenki elszelelt, csak én és Lázár Emil maradtunk ott. A rendőrtizedes ránkkiabált:

— Az urak közcsendháborítást követtek el. Igazolják magukat!

Mire Lázár Emil azt mondja a rendőrnek:

— Farkas Berti földbirtokos vagyok Vajdahunyadról!

A rendőrtizedes derült pófával végignéz Lázár Emilen és csak ennyit mondott:

— Nekem mondja, Lázár ur, hiszen tíz éve állok a boltja előtt.

Mikor Nagy Sándor kritikus volt.

A régi színészvilág... Mikor még voltak bohémek, akik a pénztelenségben és az ivásban látták a virtust. Főris Pista, Nyilassy Matyi, meg a többiek, akiknek mintha a fajuk is kivészett volna. És a kritikusnak: Nagy Sándor dr.

Igen, a kritikus Nagy Sándor dr. volt. S a felfogása, amellyel ezt a hivatást gyakorolta — amint azt nekünk Szendrey ma elbeszélte — egészen eredeti volt.

— Nagy Sándor, a kritikus — mondja Szendrey Miska — arról volt híres, hogy soha egyetlen premierre nem ment el. Ugy irta a kritikát „hasból“, nem látott soha az előadásból egy jelenetet sem. Egyszer megkérdeztem tőle:

— Ugyan kérlek, hát hogy irhatsz így kritikát? Legalább nézd meg a darabot.

Nagy Sándor csodálkozva nézett rám:

— Csak nem képzeled? Csak nem engedem befolyásoltni véleményemet a közönség hangulata által?

— Így Nagy Sándor azontul sem jött színházba, ellenben minden kritikája megegyezett abban, hogy a végén ott állott: „Jó volt még Czakó“. Ezt tudniillik az öreg Tiszti Lajos szerkesztő hagyta meg és ennek ott kellett lenni, akár játszott Czakó, akár nem.

vel több százezer lejjel megkárosította az erdőincstárt, illetve az aradi pénzügyigazgatóságot. Hodagiu levele alapján természetesen megindították a vizsgálatot, a szerencsétlen embert azonban már nem lehetett kihallgatni, mert a roncsoló tüdővész pár nap múltán végeztet vele.

Különös érdekessége volt azonban a sikkasztás ügyének a vizsgálatnak az a megállapítása — minthogy azt különben maga Hodagiu is felfedte levelében — hogy a sikkasztásokat tulajdonképpen egyik volt kollégájára, T. Jolán felbujtására követte el, aki élete utolsó hónapjaiban teljesen a befolyása alá kényszerítette a súlyosan beteg Hodagiut, aki kései szerelme miatt elhanyagolta családját és a bünyös pénzekből bundát és ékszereket vásárolt.

Üzletfelosztás miatt
hatóságilag engedélyezett
végeladást rendez
Grallert J. és Fla
60 év óta fennálló 4289
óra- és ékszerkereskedése.
Mélyen leszállított árak!

a leánynak. Szerencsére felettesei igen hamar észrevették Hodagiu és kolleganője közt fejlődő különös viszonyt és T. Jolánt sürgősen eltávolították a tisztviselő mellől, valamivel később pedig el is bocsátották. A visszaéléseket azonban olyan ügyesen követték el, hogy arra csakis Hodagiu önkéntes vallomása után jöttek rá. Hodagiu azonban meghalt és a halott ellen az ügyészség most elejtette a vádat, míg T. Jolán ellen tovább folyik a vizsgálat annak megállapítására, hogy a sok mendemondából mennyi a valóság és hogy milyen szerepe volt a leánynak a szerencsétlen Hodagiu ballépésében.

Irodalom és művészet
Megkezdődött a film és a színpad osatája Berlinben.

Novemberben bevonul Európába a beszélőfilm.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Jelentették, hogy Berlinben megkezdtek az első német beszélő film felvételeit. Évek óta tart a küzdelem, de titokban. Csendben dolgoznak a feltalálók, rendezők, kétségbeesett verekedés folyik a kulisszák mögött, rángatják a nagygépeket jobbra-balra és verejtékező homlokkal látja a színgazgató, hogy a műtermek rendezői szobáiban készülnek már az utolsó csapás megejtésére. Nem kellett jósnak lenni annak, aki előre látta a színpad és lepedő gigászi küzdelmét, amely elvégre húzódhatik néhány évig, de egyszer csak ki kell kerülnie a győztesnek is a verekedő felek közül. A német filmgyárosok elhatározták, hogy novemberre bevezetik a beszélő filmet mozijukba és hetenként négyszer beszélőfilmet szándékoznak előadni.

A British Phototone és a Lignose vállalatok érdekközösségbe léptek egymással s Breusing rendszere alapján megindították a beszélő film gyártását. Huszonhat beszélőfilmet gyártanak a legközelebbi produkciós évben s konstruáltak egy kis készüléket, amellyel ezeket a filmeket otthon is eljátszhatja akárki. A készülék ára száz márka lesz. Az Universal Pictures Corporation bejelentette, hogy még ebben az évben tizenhét beszélőfilmet gyárt, közöttük Tamás bátya kunyhóját és a Nevető embert.

A British International Pictures vezére, M. A. Dent, néhány napja Berlinben tartózkodik, hogy egyengesse európai útját a nemrégiben megszervezett angol filmgyártásnak. Kijelentette, hogy novemberben megkezdődik is a beszélőfilmek gyártását, különösképen nagy reménnyel, mert Bernard Shaw és Shakespeare angolja Amerikában is nagy népszerűségre tarthat számot.

Amerikában 500 mozitulajdonos rendezte be gépházát különböző projektorokkal, a beszélőfilmek előadására. Ezer nagy filmszínház lesz december végén abban a helyzetben, hogy beszélőfilmeket mutathasson be a publikumnak. Harold Lloyd legközelebbi filmje már beszélőfilm lesz.

* Molnár Erzsébet zongoratanárnő tanítványokat vállalt szept. 1-től lakásán: Új Neumann-ház, I. em. 17.

* Zamfirné Korányi Klára zongoratanárnő tanítását szeptember 1-től ismét megkezdte. Érdeklődni lehet: Új Neumann-ház (Dacia mellett) I. em., délelőtt 10-12-ig és délután 2-4-ig.

* Janovics Jenő dr. és Poór Lili házasságot kötöttek. Rendkívül érdekes művész házasságról érkezett ma értesítés Aradra. Dr. Janovics Jenő, a cluj magyar színház igazgatója

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.
Erdélyben premier! Ma a. e. 8, 7 és 9 órákor. Fenségesen szép Fanamot-slager!
Adolphe Menjou, Ricardo Cortez, Putty Lia és Carol Dempster
„Sátán keservei“. Mérsékelt 5 lejjel emelt helyárak!
Jön! „KÖNNYEK ASSZONYA“ Corine Griffith-el. Jön!

ma délelőtt az anyakönyvi hivatalban házasságot kötött Poór Lili, a cluj magyar színház drámai színésznőjével. A házasságkötésen Kolozsvár társadalmi előkelőségei felekezeti különbség nélkül nagy számban vettek részt. Egész Erdélyből és Budapestről igen sokan gratuláltak az új házasságoknak.

gel felekezeti különbség nélkül nagy számban vettek részt. Egész Erdélyből és Budapestről igen sokan gratuláltak az új házasságoknak.

Megnyilt a negyedik kisebbségi kongresszus.

Dr. Wilfan elnök az állandó kisebbségi bizottság felállításáért.

Gentből jelentik: A negyedik kisebbségi kongresszust ma délelőtt nyitotta meg dr. Wilfan szlovén képviselő. A kongresszuson, amelynek új csoportjai a romániai bolgár és lengyel és csehországi ukrán kisebbségek, 70 kisebbségi delegátus vesz részt.

A mostani konferencia a kisebbségek helyzetét a Népszövetségben fogja tárgyalni.

Dr. Wilfan elnök erőiesen sikraszállt, amellett, hogy a Népszövetség mellé létesítsenek egy állandó kisebbségi bizottságot. A kongresszus táviratot intézett Kellogg-hoz és abban annak a reményének adott kifejezést, hogy a háborúellenes paktumot a kisebbségekkel való erőszakoskodások megszüntetésével fogják megköszoruzni.

„Hallottam, hogy meghaltam“ — mondja Dolores del Rio

A szép mozi sztár Londonban intervjut adott a Daily Mail tudósítójának. — Ki halt meg a hajón? — Dolores del Rio rádió közölte közönséggel, hogy Angliába érkezett.

(London, augusztus 29.) Egy napig az az álhir járta be a kontinens több városát, hogy Dolores del Rio Newyork és London között utközben meghalt egy óceánjáró hajón. Azóta már kiderült, hogy nem a filmszínész halt meg, hanem de Sales amerikai operettművész. Miss Ardath de Sales igen népszerű volt a newyorki és londoni közönség előtt. Számos operettben játszott primadonnaszerepet. Londonban ő kerálta a „Mersze Mária“ főszerepét. A szerencsétlen fiatal művész a „Homeric“ nevű óceánjárón jött most Newyorkból London felé. A hajón hirtelen rosszul lett és a hajóorvos vakbélgyulladásból eredő has-hártyagyulladást konstatait. A hajó műtőjében nyomban megoperálták, de úgy látszik már későn, mert a szép fiatal színész néhány órával az operáció után meghalt. Londonban temették el a hajó megérkezése után.

Dolores del Rio megérkezett Londonba.

Dolores del Rio, a világhírű szép mexikói filmsztár, tegnap végérvényesen megcáfolta a haláláról terjesztett híreket. Megérkezett Londonba teljes épségben és életnagyságban. Óriási tömeg várta, ünnepeiték, éljeneztek. Az angol közönség egyébként csak az újságokból értesült arról, hogy a kontinens egyes városaiban Dolores del Rionak halálhírét keltették.

A fiatal, szép mozi színész szalodájába hajtattott és itt fogadta a Daily Mail tudósítóját.

— Hallottam, hogy meghaltam, — mondta nevetve a művész — sajnós, csak utólag értesültem arról, úgyhogy ezzel kapcsolatban nem tudok érdemben nyilatkozni.

Fekete-fehér zsemper volt a világhírű filmsztáron, amikor az újságíró fogadta. Egy széles divány sarkában összezsugorodva ült. Két óriási smaragdköves gyűrű csillogott a kezén. Élénken, igazi latin temperamentummal beszélt mindenről.

— Nagyon rossz utunk volt — mesélte. — A hajón egyáltalában nem tudtam aludni. Tegnap éjjel sem aludtam és most már a másodnapja, hogy kora hajnalban kellett fölkelnem a partraszállás és a Londonba utazás miatt. Rettenetesen fáradt vagyok. Odahaza, Hollywoodban még a legnagyobb munka idején is legkorábban tizenkettőkor kelek.

Hogyan lettem mozi színész.

Ezután az újságíró kérésére elmondta életörtét.

— Szüleim mexikói földbirtokosok. Ötéves koromig én is ott éltem köztük a ranchon. Akkor azután az apám bevitt Mexikó fővárosába és beiratott egy zárda iskolájába. Tizenhárom éves koromig éltem a zárdában. Mexikóban a tizenhárom éves lány már felnőttként megy. Ekkor kivettek az iskolából és divatos, elegáns ruhákat csmáltattak nekem. Átrándultunk Európába és minthogy apám régi, ismert conquistador családból származik, a spanyol király is fogadott audiencián. Később vicezafatunk mexikói birtokunkra. Képzelteti, mennyire unatkoztam, miután már be-

járta Európa nagyvárosait. Tizenhat éves koromban férjhez mentem. Ekkor már a nozi volt minden álmom. Erről persze családom hallani sem akart. Még azt sem akarták, hogy engedjem, hogy táncolni és énekelni tanuljak.

Ezután röviden elmondta Dolores del Rio, hogy férje útján véletlenül megismerkedett Edwin Carewe filmrendezővel, aki azután magával vitte Hollywoodba. Amikor az újságíró célzatosan tett a válasra és a Carewe-vel kötendő új házasságára, a szép színész kitér a válasz elől. Viszont egyáltalában nem titkolta el véleményét, amikor az újságíró az utabban annyira divatos beszélőfilmet hozta szóba.

— Gyűlölöm a beszélőfilmet, — mondta csillogó szemmel — semmi értelme nincs, semmi léte jogosultsága. A film lényege a mozdulat. A hang csak romhat rajta.

— Milyen szerepeket szeret? — hangzott az újságíró kérdése.

— A világ minden kincséért nem játszanék társasági finom urilányt — válaszolta. — Én szegény lányokat szeretek játszani, akik rongyokban járnak. A legjobban orosz parasztlányokat vagy cigánylányokat szeretek alakítani. Kedvenc filmem a „Feltámadás“.

Mindezeket lágy, dallamos spanyolos akcentussal, angol nyelven mondotta el Dolores del Rio. A stílusa igen különös volt, mert a legirodalmibb kifejezések mellett sűrűn használta az amerikai slang kiszólásait.

Megérkezése estjén a rádióba is beszélt Dolores del Rio. Röviden közölte az angol közönséggel, hogy mennyire örül, hogy Angliában lehet.

SPORT

O Aradi tennisezők sikere Clujon (Kolozsváron). Tegnap fejeződött be a cluj (kolozsvári) nemzetközi tenniszverseny, amelyen igen szépen szerepeltek az AKE fiatal tennisezői is: Kapdebó Imi és Székely József, akiknek játékaról a versenyen résztvevő híres külföldi versenyzők is nagy dicsőréttel emlékeztek meg. A tenniszversenyek során Kapdebó Imi megnyerte a másodosztályú női egyes második díját Oberschal kisasszonnyal (Budapest) szemben, míg az ifjusági női egyesben az oradeai (nagyvárad) Arató Klárit megadásra kényszerítette és ezzel megnyerte az ifjusági első díjat, végül Székely Józseffel együtt megnyerték a másodosztályú vegyes páros első díját. Székely József az AKE emez ifju játékos megnyerte 76-os mezőnyben a másodosztályú férfi egyes első díját, az ifjusági egyest feladta és így második lett és Kapdebó Imivel a másodosztályú vegyes páros első díját. Az AKE két ifju játékosáról Kehring Béla magyar bajnok is nagy elismeréssel nyilatkozott. A két fiatal tennisező 6 értékes tiszteletdíjat hozott haza.

Balan most Fogarast tartja rettegésben.

Orléáni izgalom Fogarason, mert Balan tegnap végig sétált a város ucain. — Többen a városi parkban látták a banditát. — A hatóságok tehetetlenek a 19 éves többszörös rablógyilkossal szemben, aki a havasokon céltáblának használja a szegény pásztorokat. — Autón utazik és menekül a haramia,

Fogarasról jelentik: Balan Nicolaenak, a hírhedt banditának neve még mindig rettegéssel tölti el a Szeben és Fogaras környéki lakosságot. A vérengző bandita üldözésére kirendelt csendőri és katonai alakulatok minden szívós igyekezet ellenére nem képesek nyomára akadni a vakmerő szegénylegénynek, aki ép ott tűnik fel, ahol egyáltalán nem várják.

A fogarasi, brassói és szebeni állományok főnökei a bandita újabb támadásaitól tartva, őrségeket kértek a hatóságoktól, mert másképpen nem érzik magukat biztonságban. A falusiak a rablógyilkostól való félelmükben már nem merik otthon tartani pénzüket és érdekes, hogy az utóbbi időben a fogarasi és szebeni bankokban felszaporodtak a betétállományok. Balan fényképének kifüggesztése következtében számos tévedés történt, mert több egyént, akik nagyon hasonlítotak a szökött fegyvereshez, Balannak néztek és pár napig fogva tartották.

Fogarasi jelentés szerint a városban tegnap leirhatatlan volt az izgalom annak hírére, hogy Balan a város közvetlen közelében lévő erdőben rejtőzik. Péntek éjszaka a városban látták sétálni Balant, aki kenyereket és újságokat vásárolt, majd nyoma veszett.

Csütörtök délután péntekre virradó éjszaka egy Hurez nevű parasztagazda lelkesedve futott a rendőrségre, ahol előadta, hogy amikor keresztes akart jönni a város parkjára, egy fához támaszkodva Balant pillantotta meg, akinek a vállán egy karabély és övében két revolver volt. A bandita tüzet kért Hureztől, majd ráparancsolt, hogy azonnal távozzék. Növelte az izgalmakat, hogy este 8 óra körül az egész városban hirtelen kialudtak a villanylámpák. Mindenki arra gondolt, hogy Balan vágta el a vezetékeket, hogy szabadon garázdálkodhassék. Valóságos pánik vett erőt az embereken, akik fejüket vesztve menekültek lakásaikba, ahol az ajtókat elbarrikádozták. A szubprefektus és a csendőrszázad parancsnoka azonnal megtették az intézkedéseket a bandita ártalmatlanná tétele érdekében.

A hatóságokat a délután folyamán arról értesítették, hogy a bandita vasárnap éjszaka a Fogaras közelében lévő Stramba tanyán töltötte az éjszakát. Balan egy külön szobába terelte a tanya összes lakóit. Megfenyegette őket és rájuk parancsolt, hogy ne mozduljanak, majd a szomszédos szobában leült és nyugodtan, hatalmas étvágygyal fogyasztotta el a vacsoráját. Ezután elkérte az egyik gazda beretváját és megberetváltkozott. Az egyik aszszonnyal kimosatta és bekötöztette a sebet, amelyet a feketehalmi vérengzés alkalmával szerzett s miután mindezt elvégezte, vendégletőit gazdagon megjutalmazta és eltűnt a hegyek között.

A környékből érkezett jelentések szerint Balan a fogarasi havasokban több pásztorral találkozott, akikkel barátságosan elbeszélgetett. Természetesen vadászként és úrként szerepelt, mint a porumbáki rablógyilkosság után szökött sportruhát vásárolt magának. Kockás kamáslit és sárga turista cipőt. A juhászoktól kapott ennyivalóért bőkezűen fizetett: egy adag puliszkaért 140 lej adott. Amikor a juhász, Scarlet Andrei megtudta, hogy gavaléros vendége nem volt más, mint Balan, a gyilkos, a pénzt bedobta a tűzbe és átkot szőtt a bandita fejére. Balan szörnyű bosszút állt ezért a cselekedetért. Valahogyan megtudta, hogy Scarlet átkot mondott rá, eldugott havasi ösvényeken visszatért a majorházhoz, célba vette a juhászt és egymás után őt gölyöt lőtt belé.

Amikor Fogaras környékére ért, találkozott egy főerdőpásztorral. Fölényesen és szemtellenül rászólt:

— Miért nem veszed le a kalapodat, te dicső, az inspektor előtt.

Olyan biztos fellépéssel kérdezte ezt Balan, hogy az erdőpásztor egy pillanatra sem mert kételkedni, miszerint az elegáns ur, valóban vadászfelügyelő.

Segesvárt is elterjedt szombaton a rémhír, hogy a Villafranca környékén látták Balant. Sőt a rendőrségnek valaki telefonon megjelölte azt a házat is, ahová a bandita állítólag bement. Theodorescu rendőr főnök alarmozta a rendőrséget és körülvette a házat. A rendőrség készülődéséről természetesen a kis városban tudomást szerzett a lakosság is, amely az egész éjszakát rettegések között töltötte. De aztán kiderült, hogy vakfármal volt az egész. A rendőrséget valaki felüllette.

A hatóságok feltevése szerint különben Balan nem egyedül végzi a rablógyilkosságokat, hanem abban társa egy börtönviselt egyért is.

Megnéztem a Béla-téri állatseregletet.

A boa konstriktor és egy maláj néger természetes gyermeke jósolt öt lejt a nagy érdemű közönségnek. — A gorilla konferál, a lajhár alszik, a medvének melege van

(Arad, augusztus 29.) Ilyen olesón igazán nem volt még alkalmunk gyönyörködni „nagy állatseregletben” mint a napokban a Béla-téren. Mindössze öt lejt volt a beléptidő és ezért a kikiáltó szerint a következőket lehetett látni:

— Makimajmot, gorillát, gibbont, hárta és hangyalesőt. Ezeket kívül még látható lent az állatseregletben egy vad, havasi medve, vadkutya és az itt fel nem sorolt egzotikus állatokon kívül gyönyörködhetik a nagyérdemű közönség a világ legcsodálatosabb teremtményében, a kigyótestű nőben és a négykezü és négylábu csecsemőben. És mindez csupán öt lejtért látható. Méltóztassanak besétálni, a zene megadja a jelt és kezdetét veszi az etetés, itatás és magyarázat. A kigyótestű nő, aki egy boa konstriktornak és egy maláj négernek természetes gyermeke, külön három lejtért megmondja mindenkinek multját, jelenét és jövőjét. Tessék kérem besétálni... Gyerekek, adjatok helyet a nagyságos uraknak és hölgyeknek.

A zene, amely egy repeát dobból állott, egy hatalmas természetű, kövér asszonyosság hozzájárulásával megadta a jelt és a közönség bevonult az előadásra. Az a jellegzetes szag fogadja az embert, amit majomketrécek közelében szoktunk érezni. Egymás mellett négy ketrec állott, amelyekben vagy harminc virgoc makimajom ugrodzozott jobbra-balra és szőrös kezüket sóvárogva nyújtották ki a vasrácsok közül, nyilván abban a reményben, hogy valakinek megessék a szive és odanyom valami ennyivalót. Lajháznak és gorillának színét sem láttuk. Egy kövér, daksziképü ember lustálkodott az egyik sarokba dobált szalmacsomón. Tul hangos szuszogásával magára vonta a közönség figyelmét. Valaki megjegyezte:

— Ott van a lajhár.

Élénk nevetés honorálta a megjegyzést, mire a lajhárnak titulált hájtömeg, érthetetlen szavakat mormolva, megfordult másik oldalára. A gorilla helyettesítőjére is csakhamar ráakadtak a kutató szemek. Egy széles vállú férfi gubbasztott az egyik sarokban, felső testén a ruhát a sűrű szőrzet helyettesítette. Közönyösen bámulta a közönséget és egyik kezében egy spárgát tartott, a melynek vége egy valaha fehérnek nevezett függönyhöz volt erősítve. A „vad kutyák” a ponyvát tartó rudakhoz voltak kötözve és a hőségűtől lógó nyelvvel, de szelíd farkcsóválással fogadták a közeledőket. A hangyaleső helyettesítőjét a legjobb akarattal sem sikerült megtalálni, hacsak azt a rikácsoló, konottollu, öreg papagályt nem nevezték el hangyalesőnek. A közönség látni akarta a kigyótestű nőt. A „gorilla” megrántotta a kezében tartott madzagot és a függöny széthúzódott. Két vöröspapírral imitált lángu szertya között egy verejtékező női fej tűnt föl. A fej kárpitosvászonnól készült, kigyóalakú nyulványban folytatódott. Öngyűszű, a kigyó aludt. A gorilla rámondult, mire kinyitotta fáradt, szüntelen szemét. Tekintettel arra, hogy a kigyó hosszú életkorú élő állat, a fejéről ítélve, még egész fiatalnak, alig ötven évesnek látszott. Ez csecsemőkor, ha figyelembe vesszük, hogy egy jól nevelt kigyó háromszáz esztendeig is él.

Ez egy soffőr, aki segítségére van abban Balannak, hogy nagy távolságokat tegyen meg és így mindig kimeneküljön üldözői kezeiből. Az állományokat már 10 napja őrzik, sehol nem látni Balant, aki mégis hol Fogaras, hol Brassómegeyében tűnt fel. A Carmen Sylva fürdőhelyen elkövetett gyilkosság előtt katonák láttak a közelben egy autóbilit megállni, melyből egy felgyverkezett, de tépett ruhájú egyén szállott ki, aki egy hegyi úton eltűnt. Azután az autó tovább haladt, de valószínűleg valahol megvárta Balant és idejekorán elmenekült. Mikor Nagydisznódon egy fűrészgárost Balan meggyilkolt, akkor börtönvárosa volt abban Stiegel József nevű szebeni soffőr, akit el is fogtak és börtönbe került. Stiegelnek sikerült a börtönből kimenekülnie és biztosra vesszük, hogy most újra ismét összeakadt Balannal és hogy együtt követik el a borzalmas gyilkosságokat.

— Aki jósoltatni akar — szól a gorilla — az fizessen három lejt.

Néhányan jelentkeztek.

— Mondd Éva. (A kigyótestű stílusosan Evának hívták.) Mondd Éva — kérdezte a gorilla — mit jósolsz ennek az urnak?

Éva álmos, bágyadt, nyöszörgő hangon szólt meg:

— El fog utazni, levelet kap és pénz áll a házhöz.

A többieknek ahig változó variációkkal ugyanezeket jósolta. Megérte a három lejt. Következett a négylábu és négykezü csecsemő. Egy úborlás üvegben lehetett megfigyelni ezt a felette gyanus kis figurát, amely dacára annak, hogy állítólag szeszben volt eltelve tálra, pirospozsgás arccal ázott a szeszben és dus haja csapzottan lebegett, mint a polip karjai. A sok végtágu csecsemő olyan bárgyún nézett a közönségre, mintha vialsból lett volna. A közönség közül egy szakértő kijelentette, hogy a csecsemő tényleg fából van faragva és bemázolva piros és sárga festékkel. Most már csak a havasi medve hiányzott. Az is előkekerült. A gorilla vezette elő az orrába kapcsolt láncnál fogva. Két percig tipegett a háttérben és azután gyorsan visszavonult, mert ebben a hőségben nehéz sokáig medvebőrben járni. A gorilla megköszönte a nagyérdemű közönség szíves pártfogását és beszüntette az előadást. Ilyen volt a Béla-téren működő nagy állatsereglet Aradon.

(i. a.)

Egyenruhát kapnak

a vasutasok.

A CFR. felerészben viseli az egyenruhának beszerzési költségeit. — Október elsejétől formaruhás vasutasok teljesíthetnek csak forgalmi szolgálatot.

(Az Aradi Közlöny bucurestii tudósítójának távirata.) Megírta már az Aradi Közlöny, hogy a közlekedésügyi miniszter rendeletére, október elsejétől a CFR. külszolgálatot teljesítő hivatalnokai s az alisztek egyenruhát kötelesek viselni. Mint most értesültünk, október elsején az egész ország területén három sablon szerint elkészített izléses, tetszetős uniformisba fogja a vasut külszolgálati személyzetét öltöztetni.

Az új egyenruha a katonatiszti egyenruhához lesz hasonlatos. A forgalmi hivatalnokoké sötétkék, a műhelyi alkalmazottaké sötétzöld és a pályafenntartás funkcionáriusaié pedig kávébarna színű lesz. Minden forgalmi felügyelőség külön intézkedik, hogy az ő keretében tartozó vasutasok jutányosan jussanak az egyenruhához szükséges szövetanyaghoz, amelyek jórészt Brassóból és a Temesvári Gyapjuipar R. T.-től rendelték meg. Igen méltányos különben, hogy a CFR. vállalja az egyenruhához szükséges szövetanyag beszerzési árának mintegy 50 százalékát.

HIREK.

Ujabb módját

eplezték le a vasuti jegycsalásoknak

Rendteleg utas meghosszabbított régi jeggyel utazott, a meghosszabbítás azonban hamisítás útján történt. Az állomásközpontok felelősek a jegycsalásból eredő károk miatt.

Bucurestiből jelentik: Mint a fővárosi lapok írják, a napokban újabb nagyarányú jegycsalásokra jöttek rá a CFR.-nél. A vasut vezérigazgatóságához érkezett jelentések után az ellenőrző szervek azonnal megkezdtek a vizsgálatot, eddig azonban nem sikerült megállapítani, hogy a rendkívül agyafúrt módon elkövetett jegycsalásokat kik követték el. Épen a csalások ravaszága miatt a vizsgálat munkája is szerfelett nehéz és egyelőre csupán egyes adatokra támaszkodhatik a vizsgáló.

Annyit már megállapítottak, hogy a vasuti ellenőrök az utóbbi időben számtalan esetben akadtak olyan utasokra, akik régi jegyeket mutattak elő. A jegyek szerint az illető megszakította utazását, a jegyét meghosszabbították és az ellenőrzés idején ezzel a meghosszabbított jeggyel utazott. A jegy természetesen rajta volt a meghosszabbító állomás betűzője. Amikor azonban az illető állomásokról utána néztek a meghosszabbításoknak, ott azoknak semmi különben előírások nyomát nem találták. Az állomásvezérigazgatóság most az illető állomásközpontokat teszi felelőssé a jegycsalások miatt és a jövőre nézve szigorú intézkedéseket léptetett életbe a jegycsalások ilyen módjának a megakadályozása érdekében is.

— Miklós királyt herceg Sinalából autón Párisba utazott. Bucurestiből jelentik: Miklós királyt herceg Sinalából ma autón Párisba utazott Manolescu ezredes kíséretében. A herceg onnan Londonba megy, mert meghívást nyert az angol Földközi tengeri flotta gyakorlataira. Valószínű, hogy a herceg az egyik angol hadihajón fog a helyszíre utazni.

— A fegyvergyártás korlátozása Oroszország szomszédaira nem kötelező. Genfben jelentik: A fegyverkezési bizottság mai ülésén Szoecsi lengyel megbízott Antonia de román delegátus támogatásával kérte, hogy a fegyvergyártásról kötendő konvencióba vegyék fel azokat a fenntartásokat is, amelyeket a fegyverkereskedelemtől szóló szerződésbe annak idején Románia javaslatára felvettek. Ezek szerint a konvenció nem kötelező az Oroszországgal szomszédos országokra nézve mindaddig, amíg az egyezményt Oroszország is alá nem írja.

— Turistaszerencsétlenség áldozata lett egy egyetemi tanár fia. Bucurestiből jelentik: Negulescu Pál egyetemi tanár fia, Dan Negulescu, két társával együtt turista kiránduláson volt és vigyázatlanság következtében egy mélységbe zuhant. Holttestét két óra múlva találták meg társai.

— A vingarai tüzoltóegyesület 50 éves jubileuma. A vingarai Önkéntes Tüztoltóegyesület szeptember 2-án 50 éves jubileuma alkalmából nagy ünnepségeket rendez. Az ünnepély szeptember 1-én, szombat este zenés takaródóval és ismerkedési estéllyel kezdődik meg. Vasárnap, szeptember 2-án reggel 6 órakor riadó. Délután zajlik le aztán a vármegyei tüzoltószövetség közgyűlése, a zászlószentelés, az egyetemi közgyűlés, a versenygyakorlatok, a bankett, végül pedig népiünnepély és táncmulatság fejezi be a napot. Az ünnepélyre eddig 22 testület 350 taggal jelentette be részvételét. Az ünnepségekre a Bánát összes önkéntes tüzoltótestületei delegálva lesznek. A rendező-bizottság minden előkészületet megtesz, hogy az ünnepély minél jobban sikerüljön és az érkező vendégek jól érezzék magukat. Az ünnepélyen 3 zenekar játszik, az ortisoarai, a lipovai és a grabati-d.

— Rothermere ajándéka Terstyánszkynek. Budapestről jelentik: Holnap érkezik meg Budapestre Terstyánszky, a kardvívás olimpiai bajnok, aki tudvalevőleg kardját, amivel a világbajnokságot megnyerte, lord Rothermernek ajándékozta. Rothermere egy muzeális értékű remekművű tőrrel vizsgozta Terstyánszkynek ügyességét.

— Risztics és Zimmermann Japánba repülnek. Berlinből jelentik: Risztics és Zimmermann pilóták jó idő esetén, ma délelőtt Junker-gépükkel rekordrepülésre indulnak. Az a tervük, hogy leszállás nélkül érjék el Japánt.

A legnagyobb SPORT FILM: FÉRFI A NYEREGBEN

— Kommunista zavargások Berlinben. Berlinből jelentik: Ma este itt nagy kommunista zavargások voltak. A kommunista párt több helyen gyűlést hívott össze, hogy tiltakozzanak a tervbe vett páncélos átkelő építése ellen. A keleti városrészben véres tüntetések voltak. A munkások megtámadták a rendőröket, akik szorult helyzetükben kénytelenek voltak legyereket használni. A tüntetők közül a lövések többeket súlyosan megsebesítettek. Tíz kommunista vezetőt letartoztattak.

A nagy DERBY lefuttatása: FÉRFI A NYEREGBEN

— Megnyílt az első „spartakiász.” Varsóból jelentik: Moszkvában nagy ünnepélyességgel megnyitották az első „spartakiászt”, amelyet évenként rendeznek meg, mint a vörös államok olimpiáját.

Jön! FÉRFI A NYEREGBEN Jön!

— Meglopták a párisi német követet. Berlinből jelentik: Hoesch, párisi német követ szobájából ismeretlen tettesek pénzt, értékes vázákat és fontos okmányokat loptak el. Az okmányok később megkerültek, a többi tárgyak után azonban nem nyomoznak, mert kerülni akariák a kellemetlenségeket.

VEREBES ERNŐ. FÉRFI A NYEREGBEN ANGELLO FERRARI.

— Nagy tűz Budapesten. Budapestről jelentik: Ma délután kigyulladt a Váci-ucca 80. számú ötemeletes bérgalota teteje. A tüzet az éjszakai órákban sikerült csak eloltani.

Legközelebb: A MAROSPARTI ÉS APOLLO mozgókban.

— Meghalt a pécskai parasztnő. Kelemen Pál, az ismert dúsgazdag pécskai parasztnő hosszas szenvedés után tegnap elhunyt. A többszörös milliós a legszegényebb ember hírében állott és bár több háza is volt, ő maga élete végéig egy vityilóban lakott és szalmán halt. Kelemen rokonsága nagy pompával holnap temeti el.

— Kutha ugrott és belefutott egy szentleány legény. Jelentették az ügyészségen, hogy Bata János 25 éves szentleányi legény tegnap délután öngyilkosságát szándékából a község határában lévő mély kutha vetette magát. Mire kihúzták, már nem volt élet benne. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Egy hétig tartó szerelmi házasság. A rövidlejáratu házasság rekordját Aradon kétségek nélkül egy itteni F. nevű úgynök állította fel. Az úgynök egy héttel ezelőtt nagy sebbel-lábbal, diszpenzációt is igénybevéve, a városi anyakönyvvezető elé vitte szíve választottját. A sietős bizonyos mértékben érthető volt, mert mindenki úgy tudta, hogy szerelmi házasságról van szó. A nagy boldogság azonban mindössze egy hétig tartott, mert ma már az újdonsült és egy héttel ezelőtt még úgy siető férj bejelentette a törvényszéken, hogy elválik az asszonytól és máától kezdve már nem is él vele.

„Felicia”

megnyílik szeptember 1-én eredeti párisi és bécsi modellekkel. Hölgyközönség nb. pártfogását kéri: Lassner Margit, Str. Eminescu (Deák F.u.) 29.

— Egy aradmegyei tanító jubileuma. Szép ünnepség keretében ülte meg a napokban Silindia község magyar lakossága Andrassy Gyula ottani kántortanító 25 éves tanítói jubileumát. A templomban gyűlt össze a község apraja, nagya, ahol Bartos Gusztáv plébános magasszárnyalásu beszéd keretében emlékezett meg a jubiláns tanítói és kántori működéséről. Ezután az iskolában díszközgyűlés volt, amelyen jegyzőkönyvbe foglalták Andrassy érdemeit. A közgyűlést bankett követte, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

— Halálozás. Bogdán Lajos vendéglős, a Dréher-étterem tulajdonosa, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 30-án délután 6 órakor lesz a Strada Baritru (Rákóczi-ucca) 31. sz. gyászszobából.

— Pécskán több embert megmárt egy vesztett kutyá. Pécska községben már napok óta garázdálkodik egy vesztettkutyá, amely többeket mart meg. Legutóbb Kutzka Péternére rontott rá a vesztett állat és kezén, lábán marta meg a szerencsétlen asszonyt, akit a többi áldozattal együtt nyomban a Cluj-kolozsvári Pasteur-intézetbe szállítottak. A lakosság végre is kaszákat kapva, valóságos hadjáratot vezetett a vesztett kutyá után, amelyet nagy küzdelem árán sikerült ártalmatlanná tenni.

— Csikó-sport a Maroson. Akik elolvassák ezt a nevet, amely mögött a sport-életnek egy új perspektívája nyílik, méltán hihetik, hogy bizonyos vonatkozásban kell lennie a csikóval, illetve a lovaglással. Tévedés. Ennek a sportnak semmi köze sem a lóhoz, sem a lovagláshoz. Ezt az új sportot Aradon úzik, a Maros vizében. Illetve ez a sport a néző előtt azt a benyomást kelti, mintha annak művelői úznék az előttük haladó motorcsónakot. A csikó-sport technikája a következő: a motorcsónakhoz hosszú vastag kötéllel, egy lapos deszkadarabot kötnek. Erre a deszkára rááll a sportoló és egy a deszkához erősített gyepelőben megkapaszkodik. Most már indulhat a csónak. A sportoló a gyepelőbe kapaszkodva, úgy áll a vízben, mint a ló hátán az akrobaták. Ezért nevezték el csikó-sportnak. A legérdekesebb az, hogy a deszkát a sportoló súly lenyomja a víz alá, hogy az nem látszik és a Maroson síkló motorcsónak mögött, néhány méterre áll a vizen, illetve síklik a csónak után a sport üzöje. Ezt a sportot, jobban mondva játékot az ATE uszószerelőosztály vezette be és ma már nagy népszerűségnek örvend úgy annak művelői, mint a nézőközönség körében.

— Forgács Anna gyilkosa verseskönyvet akar kiadni. Budapestről jelentik: Erdélyi Béla és társai ellen — mint ismeretes — az ügyészség Forgács Anna meggyilkolása s más büncselekmények miatt vádiratot adott ki. A vádirat ellen Erdélyi Béla kifogást jelentett be és a budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa szombaton kezdte meg a kifogások tárgyalását. A tárgyalásra a pestvidéki törvényszék fogházából elővezették Erdélyi Bélát is, aki rendkívül elegánsan jelent meg és a folyosón szokott fölényes mosolyával köszöntgetett az ismerősöknek. Ügyvédjét, dr. Gál Jenőt felkérte, hogy gyűjtse össze a lapokban megjelent fényképeket és a róla szóló cikkeket, melyeket kiszabadulása után verseivel együtt össze akart gyűjteni. A vádtanács zárt ülésen előreláthatólag hétfőn fogja tárgyalni az ügyet.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek a végbélhajok, az emésztési zavarok és agyvértesülés, a fejfájás és szivdobogás teszik az életet nehézé, Igyanak reggel és este egyneked pohár természetes „Ferenc József” keserítvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz hasmitétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— „Béla bácsi” nem szökött meg Temesvárról. Temesvári lapok nyomán megírjuk, hogy Dolch Béla, az Aradon is jól ismert „Béla bácsi” feleségével, Miss Mauddal együtt az elmúlt napokban nagyobb adósságok hátrahagyása mellett eltűnt Temesvárról. Dolch Béla ma Temesvárról keelve levelet írt szerkesztőségünk címére, amelyben a leghatározottabban megcáfolja a személyével kapcsolatban forgalomba hozott híreket és kijelenti, miszerint nem igaz az, hogy többek megkárosítása után megszökött volna a Luna-parkból. Miss Maud — mint Dolch leveleiben írja — január 6-ka óta Karlsruheban van, ahol végleg le is telepedett. Dolch megállapítja, hogy Luna-parki üzletei bahul ütöttek ki és ezért kénytelen volt egy időre eltávozni Temesvárról.

— Mütter Müller József zenetanár Piata Avram Iancu 21. tanít zongorát, gordonkát, esetleg hegedűt is.

— Themes városiigazgató tánciskolájában kezdőknek szept. 6-án kolozsvári kezdődik.

— Autóbaleset Pécskán egy disznó miatt. Sulyos autószerencsétlenség történt tegnap este Pecican. Oncu Péter ottani birtokos autója, amelyet Mondován Áron soffőr vezetett, Aradról lövet nagy sebességgel haladt keresztül a község főterén, ahol egy az uton áthaladó disznót akart kikerülni. A rohanó autó a hirtelen kanyarodás következtében összetűzközött Kiss Mátyás szederháti lakos szekérével és mind a két jármű az árokba fordult. A disznó, amelyet az autó ki akart kerülni, mégis a gépkocsi kereké alá került és múlt, emberéletben azonban szerencsére nem esett kár. Az autó hátsó kerekét darabokra törtek, a lovak pedig, amelyeket az összegyűlt járókelők fékeztek meg, lábukon sérültek meg.

— Vakmerő rablótámadás Alsóbarakony határában. Vakmerő rablótámadás híre érkezett ma Aradra. Ma hajnalban mintegy tíz fegyveres bandita Alsóbarakony aradmegyei község határában rablótámadást intézett több arra haladó szekér ellen. A banditák az utszéli árok két oldalán húzódtak meg és a szekerek közeledésére előugorva, fegyvert szegeztek az utasoknak, akiktől pénzt követeltek. Három apáti-i gazdától ilyen módon mintegy 20 ezer lejt raboltak el. A támadásokról jelentést tettek az apáti-i csendőrségen, hogy az uton állásokat vándorcigányok követtek el, mert az a bandita, aki a pénzt követelte a gazdától, cigányképi volt, míg a többiek arcát ijedtükben nem figyelték meg a kifosztott áldozatok.

— Cluj szélhámosok vendégszerelése Aradon. Ezzel a címmel lapunk augusztus hó 25-iki számában egy hosszabb közlemény jelent meg, amely a „Creditul” információs iroda megbízottainak aradi működésével foglalkozott. A „Creditul” iroda ma táviratban fordult szerkesztőségünkhöz és a sürgönyben azt közli, hogy az iroda megbízottainak aradi szerepléséről között ismertést tendenciázusnak találja és szerinte azok nem fedik mindenben a valóságot.

— Stern Rózsi hegedűművész nő tanfolyamát szeptember hóban megkezdte. Akadémiai vizsgákra előkészít. Fogad naponta délelőtt fél 11 órától 1-ig és délután 4-6-ig. Minoritapalota I-só kapu, I. emelet, ajtó 1.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoport II-ik osztályába a kedvezményes beiratkozás még csak néhány hétig fog tartani. Egyben felhívjuk a taggyűjtőket, hogy izeiket a legrövidebb idő alatt beadni sziveskedjenek, mert a csoport rövidesen megkezd működését és a megalakulás után elhunyt tagok hozzátartozójának kifizeti a temetkezési segélyt. Az első csoport igazgatósága egyben közli tagjaival, hogy f. hó 15-ig a 206-ik szelvényig esedékes a fizetés.

— 1000 új művészlemez érkezett Kerpelhez.

— Lippafüred igazgatósága szeptember és október hónapokra 50 százalékkal redukálta a szobaárakat és nagy árkedezményt nyújt a fürdőknél is. Köztudomású, hogy az első díjjal kitüntetett gyógyfürdőt az idén nagyszámú betegek keresték fel, az utószezon pedig igen forgalmasnak ígérkezik, különösen falvaink lakossága keresi fel.

Borzalmas autószerencsétlenség Budapest közelében.

Rejtélyes autókatasztrófa egy halottal és súlyos sebesültekkel.

Budapestről jelentik: Tegnap délután két autón egy nagyobb társaság rándult ki Visegrádra. Az egyik gépkocsin dr. Morin László főorvos és felesége, dr. Szercsényi Andor belügyminiszteriumi titkár, Szilágyi László főispáni titkár és Fábian Pálné ültek, a másik autóban pedig Puskás Imre, Ybl Miklós, Kajaba Mária, Ladányi László főszolgabíró és felesége foglaltak helyet. Visegrádról este kilenckor a társaság elautózott Esztergomba, ahol egy vendéglőben mulattak, majd tíz óra körül visszaindultak Budapestre.

A solymári utelágazásnál Morin autója eltévesztette az utat, míg Puskás autója Budapest felé rohan. A soffőr a javítás alatt levő éles kőre uton baloldalra tért le és egyszerre sikoltásokra lett figyelmes. Amikor hátrafordult megdöbbenve látta, hogy utasai eltűntek a kocsiból. Megállította az autót és visszasietett az uton, ahol megtalálta Kajaba Máriát, Yblt és a Ladányi-házaspárt ajáltan és véresen fekvő. Egyedül Ladányi volt esz-

méleténél, azonban ő is lábát törte. A soffőr kétségbeesetten, de tehetetlenül szaladgált a sebesültek között, míg végre megérkezett a helyszínre Morin előbbi eltévedt kocsija. A szerencsétlenül jártak hozzátartozói szivettől jelenetek közt ugráltak le a kocsiról; Morinné elájult, mikor megtudta, hogy huga: Kajaba Mária halott. A sebesülteket beszállították a Szent János-kórházba. Ladányi elmondta, hogy egyszerre csak erős hullámozást éreztek, majd egy hirtelen lökés kiröpítette őket a kocsiból. A nyomozás még eddig nem oldotta meg a katasztrófa rejtélyét és érdekes, hogy a soffőr és Puskás teljesen józanok voltak. A halott Kajaba Máriát a solymári temető halottasházába vitték.

Eltemették Solymossy Lajos bárót.

A magyar mágnásvilág és a közéleti méltóságok nagyszámú részvétele mellett ment végbe ma délután a Kerepesi-temetőben a gyászszertartás. A koporsót Loosra szállítják, ahol csütörtökön helyezik örök nyugalomra Solymossy Lajos bárót.

Budapestről jelentik: A magyar mágnásvilág és a közéleti méltóságok nagyszámú részvétele mellett ma délután temették a Kerepesi-uti temető halottasházából a tragikus körülmények között elhunyt Solymossy Lajos báró aradmegyei ismert nagybirtokost. Már a kora délutáni órákban a gyászoló barátok, tisztelők és ismerősök nagy sokasága gyülekezett a koporsó körül, amelyet rengeteg koszorú és virág borított. A díszes katafalk két oldalán mélyen lefátyolozva állottak a család hölgytagjai, Pallavicini Jánosné örgrófné, Büdingen grófné Montecuccoli herceg neje, fraktkban és díszmagyarban két fia, Solymossy Gábor és Tibor bárók, örgróf Pallavicini János, Büdingen és Gyürky grófok, Montenuovo és

Montecuccoli hercegek, Vay és Bohus bárók, valamint a mágnásvilág és politikai élet ismert személyiségei közül számosan.

A gyászbeszédet vitéz Köndch-Kirchknopf Gusztáv dr. bányakerületi központi helyettes mondta. Báró Radványi Albert egyetemes felügyelő, aki az elhunytat közvetlen hivatali elődje volt, melegséggel beszéd kíséretében helyezte el a koporsóra az unitárius egyház hatalmas koszorúját. A temetésről — melyen a református unitárius konvent is nagyszámú küldöttséggel képviseltette magát — Solymossy Lajos báró holttestét Loos-ra szállították, ahol csütörtökön délelőtt Kapy Béla dunántúli evangélikus püspök végzi a gyászszertartást.

A francia kamara legközelebb ratifikálja a Kellog-paktumot.

Franciaország hadikiadásai mindazonáltal 8 millió fonttal többre rugnak, mint az előbbi években. — A pápa hozzájárul a Kellog-paktumhoz, a szovjetkormány azonban nem írja alá. — Stresemann és Poincaré találkozója.

Tisztázódott a Rajna-vidék kiürítésének kérdése.

Párisból jelentik: A Matin szerint a francia kamara ülésének megnyitása után nyomban végrehajtja a Kellog-paktum ratifikálását, amelyet oszupán formaszókból terjesztenek a kamara elé, hogy a szerződésnek minél nagyobb súlya legyen. Londoni jelentések szerint a Daily Telegraphhoz intézett névtelen levél figyelmezteti a politikusokat, hogy a paktum aláírása előtt közzétett francia költségvetés a jövő évi katonai kiadásokat, az előző évekkel szemben nyolc millió fonttal emelte. Franciaország keleti határainak megerősítésére, a költségvetési programban roppant nagy összeggel szerepel és ezzel szemben Németországot teljesen leszerelték. Locarno a francia biztonság szolgálatába állította Anglia és Olaszország teljes haderejét. Ezzel szemben a Kellog-paktum állítólag lehetetlenné teszi Francia és Németország közötti háborút. Ilyen körülmények között — kérde a levél — vajon miért növeli Franciaország nyolcmillió fonttal hadikiadásait?

Rómából jelentik: A pápa egy a világbékéről szóló fontos okmányt készít elő, amelyben közvetett beleegyezését adja a Kellog-paktumhoz, de mindamellert fenttartja a szentszék elsőbbségi jogát arra nézve, hogy ebben a kérdésben a kezdeményezés a Vatikán kezében legyen.

Moszkvából jelentik: A szovjetsajtó gunyosan kommentálja a Kellog-paktumot és azt írja, hogy hiu reménykedés azt a béke hajnalaként üdvözölni. A szovjetkormány semmi szin alatt sem írja alá az üres szerződést.

Párisból jelentik: Stresemann és Poincaré találkozója a legnagyobb érdeklődéssel tárgyalják a világlapok. Az Echo de Paris írja, hogy téves az a hír, mintha fontosabb kérdések is szóba kerültek volna a két politikus között. A Rajna-vidék kiürítéséről Poincaré kijelentette, hogy egyelőre semmi érdemlegeset nem mondhat, mert Kellog nem volt hajlandó tárgyalni a háborus adósságok revíziójáról. Ez pedig a francia kormány álláspontja szerint, elengedhetetlen feltétele a Rajna-vidék időelőtti kiürítésének.

Késő este érkezett berlini jelentések arról számolnak be, hogy Stresemann és Poincaré tárgyalásainak eredménye az, hogy sikerült végleg tisztázni a Rajna-vidék kiürítésének ügyét, amiről Müller miniszterelnök Genfben fog tárgyalni Brianddal. A Vorwärts szerint

Poincaré ragaszkodik ahhoz, hogy a második zóna kiürítése nem lehet precedens a harmadik zóna kiürítésére, amely csak akkor történhetik meg, ha mindenre kiterjedő megegyezés jön létre Németországgal a jóvátételi fizetések és a Dawes-tervben foglalt kötelezettségek dolgában.

Megrendszabályozzák

az aradi soffőröket.

A közlekedés biztonsága érdekében szigorúan megtilor a rendőrség minden forgalmi kihágást.

(Arad, augusztus 29.) Az aradi államrendőrség közlekedési ügyosztálya szigorú rendszabályokat léptet életbe az autóvezetéssel kapcsolatban. Az utóbbi időben ugyan is napról-napra jönnek jelentések a rendőrséghez szabálytalan autóvezetések miatt, amelyek nagyon gyakran okoznak kisebb-nagyobb szerencsétlenségeket. A rendőrség ezennel minden esetben szigorúan bünteti azokat a soffőröket, kik a legkisebb szabálytalanságot követik el. Ma megindult az eljárás egy Bayer nevű soffőr ellen, aki mint jelentettük, gondatlanságból elgázolta Bán Sándor rendőrkapitány farkaskutyáját. Bayer ellen szabálytalan autóvezetés miatt már nem ez az első feljelentés.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Hara Todor komiszárral az autógyógyosztály vezetőjével, aki kijelentette, hogy a megszigorított rendszabályok azért voltak szükségesek, mert az aradi autóvezetők eddig nem vették eléggé komolyan a forgalmi rendeleteket. Különösen a megengedettnél gyorsabb tempójú hajtás okozza a legtöbb szerencsétlenséget. A reflektorok kezelésénél sem alkalmazkodnak az autóvezetők a rendelkezésekhez és igen gyakran megtörténik, hogy bent a városban teljes fényű reflektorral közlekednek, ami szintén könnyen idézhet elő katasztrófát.

A szolgálatot teljesítő rendőröknek szigorú utasítást adott a rendőrprefektúra, hogy fokozott gondot fordítsanak az autóközlekedés ellenőrzésére és a legkisebb kihágás esetén azonnal írják fel az autó számát és vezetőjét.

ÉRETTSÉGIRE

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít: 3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Superfosfát

műtrágya megrendelhető és
100 kgos tételekben is kapható
itteni vezérképviselőnél:

„Mezőgazdák”

Kereskedelmi Részvénytársaságnál

Aradon. 1082 Telefon 463

Közgazdaság.

Zürichben 3.17.50, Párisban 15.70
a lej.

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 29.)
Kifizetések: Berlin 39.45, Newyork 165, London 803, Páris 6.48, Milánó 8.65.50, Prága 4.90.25, Budapest 28.84, Zágráb 2.91, Bécs 23.32, Zürich 31.82. — Áru: Márka 39, dollár 164, francia frank 6.66.40, angol font 800, cseh korona 5, olasz lira 8.88.60, pengő 29.28, dinár 2.92, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. Pénz: Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.90, pengő 28.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 30.50. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdeárak. (Augusztus hó 29.)
Berlin 123.82, Amsterdam 208.20, Newyork 519.35, London 2520.12, Páris 20.28, Milánó 27.23.50, Prága 15.39.50, Budapest 90.56, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.17.50, Varsó 38.20, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárak. (Augusztus hó 29.)
Berlin 123.81, Amsterdam 208.50, Newyork 519.35, London 2520.12.50, Páris 20.28, Milánó 27.23, Prága 15.39, Budapest 90.56, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.17.50, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárak. (Augusztus hó 29.)
Devizák: Páris 6.44, Berlin 39.20, London 800, Newyork 164.48, Milánó 8.64, Zürich 31.22, Prága 4.89, Bécs 23.35, Budapest 28.76, Varsó 18.70. — Valuták: Napoleon 640, márka 39.10, léva 1.22, török lira 0.84.42, angol font 806, francia frank 6.42, svájci frank 31.72, lira 8.70, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 163.42, lengyel zloty 18.92, osztrák schilling 22.55, pengő 28.70, cseh korona 4.90.

= A hét végén dönt a tábla az Egyesült Bank csődügyében. Megirtuk, hogy az aradi törvényszék hétfőn visszaküldötte a temesvári táblához az Egyesült Bank R.-T. csőd-iratait. Az iratok ma érkeztek meg Temesvárra és mint értesültünk, a csődüggyel előreláthatólag pénteken, vagy szombaton foglalkozik a tábla, amely minden valószínűség szerint ezuttal is kedvező döntést hoz az ügyben és másodszer is feloldja a bankot a csőd alól.

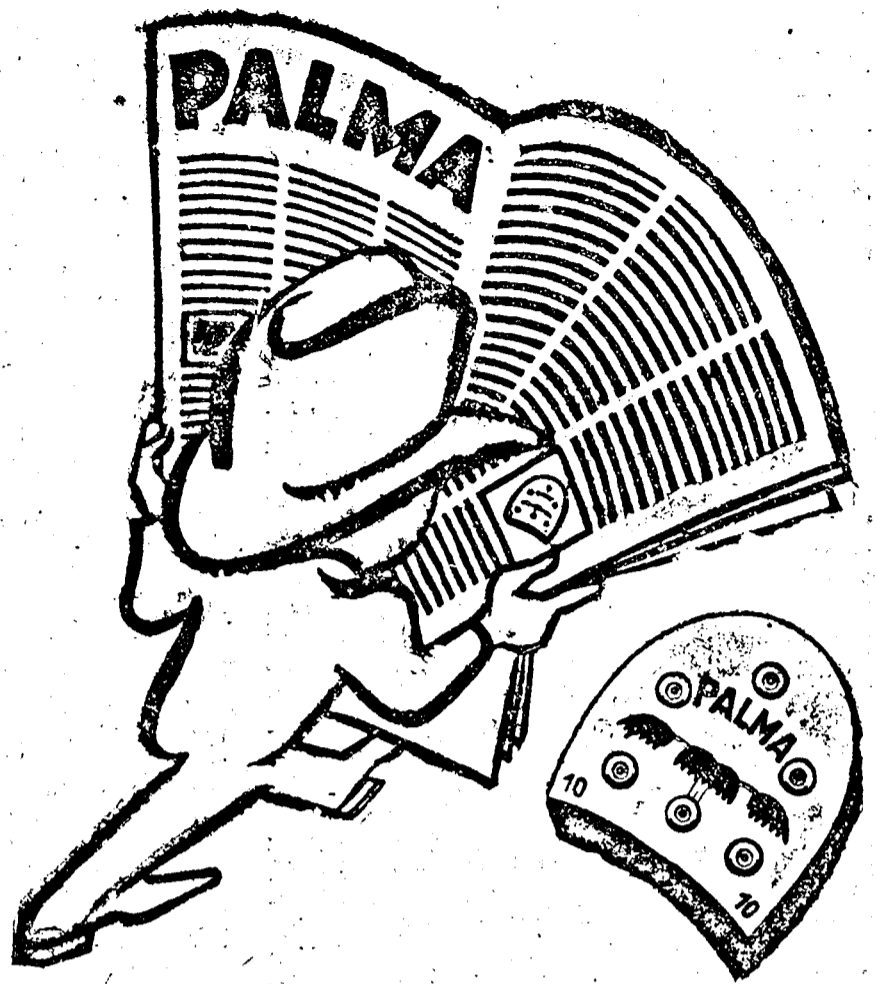
= Kauciót kérnek a bucuresti-i tőzsdeügynököktől. Bucurestiből jelentik: A tőzsdeügyletek új központi irodája, a Casa de Lichidare tegnapi ülésén határozatot hozott, amely szerint szeptember 5-ikével valamenynyü ügynököt lemondottnak tekintik és csak azokat fogják újból kinevezni, akik 30 ezer lej kauciót tesznek le a likvidációs pénztárnál és 30 ezer lejes garanciát vállalnak az általuk feleiknek okozható differenciákért. Ezeknek a differenciáknak az ügyében a tőzsdeügynökök egyesületének elnöke fog dönteni.

Hirdessen

a 43 éve fennálló

Aradi Közlönyben

PALMA SARKOK olcsóbbak lettek

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Figyelem! Új bőruzet! Figyelem!

Tisztelettel értesítjük a lábbelikészítő iparosságot, hogy **Aradon, Str. Bratianu 13.** (Weitzer János-ucca) főpostával szemben, teljesen újonnan berendezett

bőr és cipészkelekek üzletet nyitottunk

Minden törekvésünk az lesz, hogy az igen tisztelt vásárló közönséget a legjobban és legolcsóbban kiszolgáljuk.

Kérjük egy próbavásárlás által meggyőződést szerezni.

4631

Szives pártfogást kér:

Havas Testvérek.

Üzletátvétel.

Értesitem a t. közönséget, hogy szeptember 1-től a **Str. Oltuz (Illés) és Dorobantilor (Urbán Iván-u.)** sarkán levő **SÜTŐ-féle** üzletet **átveszem.** Szives pártfogást kérek:

4617

Messzer Sándor.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Főtér közepén

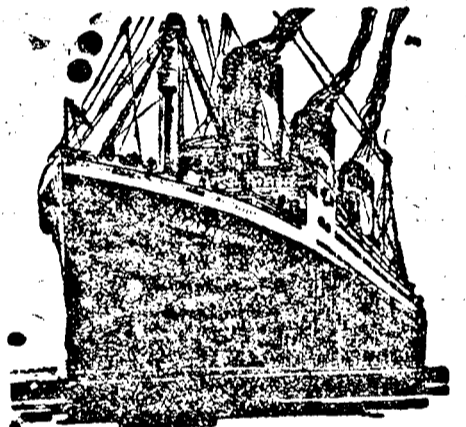
(Minorita templommal szemben)

**nagy üzlet-
helyiség,
azonnalra kiadó.**

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: **RÉTHY JÓZSEF.**

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Amerikába utazók

menjenek csak

az egyedüli német társasággal a

Hamburg — Südamerikanische Dampfschiffahrts Gesellschaft-tal, melynek hajói csak délamerikai kikötőkben kötnek ki.

Argentiniába,

Braziliába és Uruguaiba

Canadába és az Egyesült Államokba pedig a

„Baltic Amerika Linie“-vel.

KLEIN GYULA ügynöksége Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. A villanyos állomás közelében.

Női kabátokban és szőrmebundákban feltűnően előző vásár:

Pép de olia ruhák ... Lei 1500-161
 Divatköpeny gyapjú kockás kölméből Lei 1200-161
 Éjszaki kabátok ... Lei 1800-161
 Bakfi téli kabátok divat szőrmével Lei 1700-161

PLESZ GYULA

Női felöltő és szőrmeházában, a színház hátsó bejáratával szemben,

Női téli kabátok divat szőrmével Lei 1900-161
 Szövet ruhák ... Lei 600-161
 Szőrteljes bunda ... Lei 6500-161
 Divatbúrák ... Lei 8000-161

Kérem a címre figyelni!

saját érdekében győződjön meg utólagos lehetetlen versenyképességéről!

Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szöveg hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg hétköznap 40, vasárnap 80 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az óvatos apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesztünk fel. Csak válaszlevéllel ellátott kérdésekre válaszolunk. Ajánlatok, keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg esatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.
 FIATAL intelligens hölgy ismeretséget keresem, ki autókirándulásaimon partnernőm volna. Jelligé „5000” az Aradi Közlöny kiadójába. 4628

DIE göttliche Ruche der Menschheit ist das grösste Reichstum der Welt. 4621

HÁZASSÁG.
 HÁZASSÁG CELJÁBÓL intelligens, fiatal, bizonyos állami hivatalnoknő megismerkedne jómódu fiatalemberrel. lehet bévekv is. Fényképes ajánlatot „Közlöny 2” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4623

OKTATÁS.
 KÖZÉPISKOLAI elemi magánvizsgákra előkészítik. Német nyelvórákat adok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4620

FRANCIA és zongora tanítást vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4579

ALKALMAZÁS.
Kereskedelmi és ipari vállalatok!
 Önálló mérlegképes könyvelő keres félnapos elfoglaltságot és óras könyvelést.
 könyvek szakszerű felfektetését, revidálásokat, bármily adminisztrációs és adóügyi munkák végzését, szofény díjazás mellett vállalja. Szíves megkereséseket „Mérlegképes könyvelő” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 4618

JÓLFOZÓ mindenféle szakácsnót keresek. szobaleány van. Színházépület. I. emelet 16. 4624

LAKÁS.
 BUTOROZOTT szoba esetleg konyha használatra kiadó. Szépegy. Calea Saguna 6. 4630

A főtéren
 két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra **KIADÓ.**
 Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1897

VÉTELESELADÁS.
 SZÖNYEGEK, vitrinek, antik - bútorok, ebédlő, háló, szalon berendezések, fotelok, székek, kredencék, festmények, tükrök, antik órák, vázák, girandok, lámpák, íróasztalgarnitúrák, íróasztalok, porcellánok, képek, perzsa és sils-kin bundák, férfi öltönyök, antik asztali lámpák, Jókai összes művei, gobelinok, kézi munkák, bronz figurák, falitájak, tea asztalka, szakácskönyvek stb. eladó. Salgóhe. bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-ú.) 1. 1009

PAPIRSZALVÉTA vendéglősök és kávé-soknak Sándor Ferenc papírüzletében. Megyeháza szobában.

MEGBIZHATÓ részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóhe. bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-úca) Neusman-palota.) 1000

ÜZLETEK.
 BUZARAKTÁR, száraz, padolt, kiadó. Str. Cosbuc 12. (Wessélyei) 4625

Üzlethelyiség
 a város központjában azonnalra **kiadó.**
 Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÜLÖNFÉLEK.
 OTVEN évenélsebb feldolgozó jónira privát köztársasági munkamegosztás vegett. tökéletes feldolgozó társat keres. lehetőleg irasszonyt. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4622

EGY különbejártú bútorozott szoba azonnal kiadó. Ugyanott bútorok eladó. Vörs Vécsei-úca 4. 4627

Táplálékát szeretettel főzték, Gonosz kukták mégis megelőzték.

Ön azt hiszi, hogy Ön nyúl először táplálékához, holott a kór ujjai mindenüvé gyorsabban érnek el. Mielőtt ön ételéhez nyúl, a légy már beszenyhieste azt. A légy szennyes lábával asztalunkon mészkal és gyilkos körök csíráit hagyja gondosan elkészített ételünkben. Óvjuk meg egészségünket és ójadjuk meg a legyet fitelessel.

Fiteles piteek alatt megtisztítja otthonunkat a kórokozó legyek, szünyögek, darazsak, poloskák, svábbogarak, hangyák, bolhák és tetvek tömegétől. A Flit kitűrészi azokat a legelfejtettebb zugokat, ahol a rovarok búvóhelyeken tenyésznek és ott elpusztítja petéiket. Fiteles megöli a molyokat és lárvákat, amelyek lyukat fagnak a szövetekbe. Flit megövi a ruhaneműeket. Használata könnyű. Nem hagy foltot. Világhírű tudósok tökéletesítették a Flit rovarirtót. Biztos pusztulást hoz a rovarokra, de teljesen ártalmatlan emberre és háziállatra. Mindemütt kapható.

Elpusztítják: legyek, szünyögek, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák.

Övadjunk az utazástól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!
 Kiszélesített Vételképvenet!
Drogherie Standard
 Bucuruzsi, 2. Strada Székes

Arad- és Hunyadmegyében fő- és alügynököket

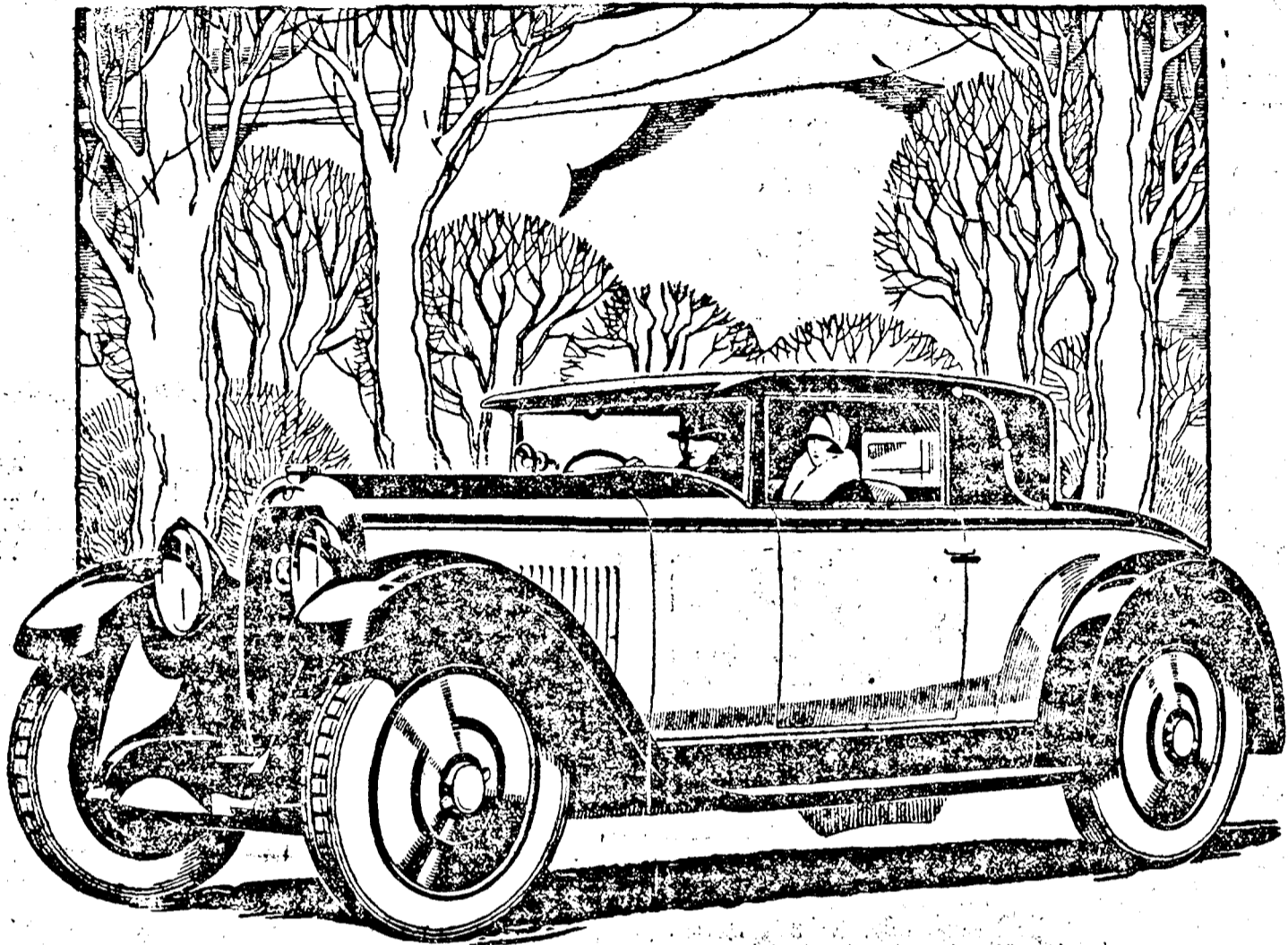
Mielőtt jegyet vesz
 báhol, vagy bárkora, kérdezzék meg a hivatalos menetjegyeket a

Hálókocsi Társaság
 Menetjegy-irodájában,

Arad Közlönyben vagy postahivatalban ügynököket keresünk előnyös javadalmozással. Bánsági és Erdélyi Általános Biztosító R.-T. Arad, Str. Romanului 6. szemben a Minorita-templommal, a dohányterésde helyén. Telefon 6-57. (Ez előtt a Központi Takarékpénztár pénzváltó helyiségében volt).

AZ ERDÉLYI ÜVEGGYÁR R.-T. DICIOSANMARTIN
 táblaüveg-gyártmányainak közvetlen eladását megkezdette és ezután hívja fel a
f. üvegkereskedők
 Mielve figyelemet arra, hogy szükségletük beszerzése előtt árajánlatot kérni sziveskedjenek.

KI A VILÁGBA

A nagy hőség következtében menekülünk a városból a kényelmes „HOTCHKISS“ autón ki a szabadba. Velesse saját maga (a manetirányban 7 üléses) szép, Touring vagy Roadster kocsiját, amelyért annyi hölgyet megirigyelnek. Robogjon Ön e csodás és kiváló minőségű kocsin 120 km. sebességgel minden aggodalom nélkül. Meglátja majd, hogy nincs oly meredek hegy, melyet ez a 12/48 H. P. autó meg ne mászna és nem kerülhet útjába olyan közvetlen akadály, mely előtt a legrövidebb idő alatt le nem fékez a védjeggyel ellátott Hotchkiss 4 kerékték. A Hotchkiss rendkívül jó rugozása nem ismer rossz utakat.

HOTCHKISS autón

Romániai vezérképviselő:

Auto-Sport

JACQUES E. BOCHORY Bucuresti, Calea Victoriei 57.

4240

Széná,

cca 10.000 kg. elsőrendű és
cca 80 Hl. ászokhordó, eladó.

Megbízott: „Hermes“-iroda
Str. Románului (Zrinyi-uca) 6. sz. 8738

Butorraktár kiárusítás!

A sálletel butorgyár aradi raktárait felszátja és ezért a készleten levő butorokat
önköltségi áron alul is, kedvező fizetési feltételek mellett kiárusítja.
Eladáásra kerülnek: komplett hálók, ebédők és egyéb butorok elsőrangú kivitelben.
Az eladással: **CSILLA** butorkereskedő cég, Str. Mureşianu 2. (Mádor-p. és Bo-
ros Bóni-tér sarok) van megbízva.

Két izraelita

iskolás fiúgyermeket teljes
ellátásra felvesz uricsalád.
Kóser háztartás. Cim:

GYÖRFFY „MURES“ Irodájában. 15305

Bécsi mintavásár aug. 30. — szept. 9. :: Kedvezményes magyar vizum. :: Ingyen osztrák vizum.
Méréselt utazás. :: Usszes igazolványok eredeti áron. :: Deákvizumok pontos megszerzése.

Ha nyugodtan akar
utazni, forduljon:

SANDOR FERENC

Arad legrégibb és legmegbízhatóbb vizum-
irodájához Arad, megyeházzal szemben.